T001 A HÀM I 07-Kinh Du Hành

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

95 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I
Phaät beøn noùi baøi tuïng:
Phaät ñeán soâng Caâu-toân,
Trong maùt, khoâng ñuïc dô.
Ñaáng Chí Toân xuoáng nöôùc,
Taém röûa, sang bôø kia.
Vò ñöùng ñaàu ñaïi chuùng,
Sai khieán baûo Chaâu-na:
Ta nay thaân moûi meät,
Ngöôi traûi ngoïa cuï nhanh.
Chaâu-na lieàn vaâng lôøi,
Gaáp tö y maø traûi.
Nhö Lai ñaõ nghæ ngôi
Chaâu-na ngoài phía tröôùc
Töùc thì baïch Theá Toân:
Con muoán nhaäp Nieát-baøn,
Vaøo choán khoâng yeâu, gheùt.
Con nay ñeán choã ñoù;
Bieån coâng ñöùc voâ löôïng.
Ñaáng Toái Thaéng traû lôøi:
Phaän söï ngöôi ñaõ xong,
Neân bieát thôøi thích hôïp.
Ñöôïc Phaät höùa khaû roài,
Chaâu-na caøng tinh taán.
Dieät haønh, voâ höõu dö.
Nhö heát cuûi, löûa taét.
Baáy giôø A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy baïch Phaät:
“Sau khi Phaät dieät ñoä, pheùp taån taùng neân laøm theá naøo?”
Phaät baûo A-nan:
“OÂng haõy im laëng. Haõy lo nghó ñeán coâng vieäc cuûa mình. Vieäc aáy ñaõ coù caùc Thanh tín só vui veû lo lieäu.”
A-nan hoûi ñeán ba laàn:
“Sau khi Phaät dieät ñoä, pheùp taån taùng neân laøm theá naøo?
Phaät daïy:
“Muoán bieát pheùp taån taùng theá naøo thì neân laøm theo caùch taån taùng Chuyeån luaân thaùnh vöông.”

A-nan laïi hoûi:

“Pheùp taån taùng Chuyeån luaân thaùnh vöông nhö theá naøo? Phaät noùi: “Veà pheùp taån taùng Chuyeån luaân thaùnh vöông, tröôùc heát laáy nöôùc thôm taém röûa thaân theå; laáy vaûi boâng môùi quaán thaân theå; duøng naêm traêm taám vaûi laàn löôït quaán vaøo, roài ñaët thaân vaøo kim quan. Sau khi ñaõ taåm daàu meø, laïi ñaët kim quan trong moät caùi quaùch thöù hai lôùn, baèng saét, beân ngoaøi laø lôùp quaùch baèng goã höông Chieân-ñaøn. Chaát caùc thöù vaûi daøy, höông thôm leân treân maø traø-tyø. Traø-tyø xong löôïm laáy xaù-lôïi, döïng thaùp treo phan thôø taïi ngaõ tö ñöôøng ñeå daân chuùng ñi ngang troâng thaáy thaùp cuûa Phaùp vöông maø töôûng nhôù laïi chaùnh hoùa cuûa vua, ñaõ laøm lôïi ích cho nhieàu ngöôøi. “A-nan, ngöôi muoán taån taùng Ta, tröôùc heát laáy nöôùc thôm taém röûa thaân theå; laáy vaûi boâng môùi quaán thaân theå; duøng naêm traêm taám vaûi laàn löôït quaán vaøo, ñaët thaân vaøo kim quan. Sau khi ñaõ taåm daàu meø, laïi ñaët kim quan trong moät caùi quaùch thöù hai lôùn baèng saét, beân ngoaøi laø lôùp quaùch baèng goã höông Chieân-ñaøn. Chaát caùc thöù vaûi daøy, höông thôm leân treân maø traø-tyø. Traø-tyø xong löôïm laáy xaù-lôïi, döïng thaùp treo phan thôø taïi ngaõ tö ñöôøng ñeå daân chuùng ñi ngang troâng thaáy thaùp cuûa Phaät maø töôûng nhôù laïi ñaïo hoùa cuûa Phaùp vöông Nhö Lai, soáng thì ñöôïc phöôùc lôïi, cheát thì sanh Thieân.” Roài Theá Toân muoán truøng tuyeân laïi yù nghóa naøy, Ngaøi thuyeát baèng baøi keä: A-nan rôøi choã ngoài, Quyø chaép tay baïch Phaät: Nhö Lai dieät ñoä roài, Pheùp taån taùng theá naøo? A-nan, haõy im laëng, Haõy lo phaän söï mình. Caùc Thanh tín trong nöôùc Seõ vui veû lo lieäu. A-nan ba laàn hoûi. Phaät giaûng taùng Luaân vöông. Muoán taån taùng thaân Phaät, Quaán thaân, ñaët vaøo quaùch. Döïng thaùp ngaõ tö ñöôøng, Vì lôïi ích chuùng sanh. Nhöõng ai ñeán kính leã Ñeàu ñöôïc phöôùc voâ löôïng.

97 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I Phaät baûo A-nan: “Trong thieân haï coù boán haïng ngöôøi neân döïng thaùp vaø cuùng döôøng höông hoa, phöôùn luïa, aâm nhaïc. Ñoù laø nhöõng ai? Laø Nhö Lai, Bích-chi phaät, Thanh vaên vaø Chuyeån luaân vöông. Naøy A-nan, boán haïng ngöôøi naøy neân ñöôïc döïng thaùp vaø duøng höông, hoa, phöôùn luïa, aâm nhaïc ñeå cuùng döôøng. Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä: Thöù nhaát laø thaùp Phaät, Bích-chi phaät, Thanh vaên, Vaø Chuyeån luaân thaùnh vöông, Chuû teå trò boán phöông: Boán nôi ñaùng cuùng naøy, Ñöôïc Nhö Lai chæ daïy: Phaät, Bích-chi, Thanh vaên, Vaø thaùp Chuyeån luaân vöông. Baáy giôø, Theá Toân baûo A-nan haõy cuøng ñi ñeán thaønh Caâu-thi, tôùi giöõa ñaùm caây song thoï cuûa doøng hoï Maït-la. A-nan ñaùp vaâng. Roài cuøng vôùi ñaïi chuùng ñi theo Theá Toân maø leân ñöôøng. Coù moät ngöôøi Phaïm chí töø thaønh Caâu-thi ñi ñeán thaønh Ba-baø, giöõa ñöôøng, töø xa troâng thaáy Theá Toân dung maïo ñoan chính, caùc caên tòch ñònh. Thaáy vaäy, töï nhieân sanh taâm hoan hyû, lieàn ñi ñeán tröôùc Phaät, thaêm hoûi roài ñöùng sang moät beân, baïch Phaät raèng: “Thoân toâi ôû caùch ñaây khoâng xa. Kính mong Ñöùc Cuø-ñaøm ñeán ñoù nghæ ñeâm. Saùng mai thoï thöïc xong haõy ñi.” Phaät noùi: “Thoâi ñuû roài, Phaïm chí. Ngöôi nay ñaõ cuùng döôøng Ta roài ñoù.” Phaïm chí aân caàn thöa thænh tôùi ba laàn, Phaät vaãn ñaùp

nhö tröôùc, laïi baûo Phaïm chí: “A-nan ñaøng sau kia, ngöôøi ñeán ñoù toû yù.” Phaïm chí nghe Phaät baûo lieàn ñeán gaëp ngaøi A-nan, thaêm hoûi xong, ñöùng sang moät beân, thöa raèng: “Thoân toâi ôû caùch ñaây khoâng xa. Toâi muoán thænh Ñöùc Cuø-ñaøm ñeán ñoù nghæ ñeâm. Saùng mai thoï thöïc xong haõy ñi.” A-nan ñaùp: “Thoâi ñuû roài, Phaïm chí. Ngöôi nay ñaõ cuùng döôøng roài ñoù.

Phaïm chí aân caàn thöa thænh tôùi ba laàn.

A-nan ñaùp:

“Trôøi ñaõ noùng böùc, thoân kia laïi xa, maø Ñöùc Theá Toân thì quaù nhoïc, khoâng theå ñeán ñöôïc ñaâu.”

Baáy giôø, Theá Toân sau khi quaùn saùt yù nghóa naøy, beøn noùi baøi keä:

Ñaáng Tònh Nhaõn tieán böôùc,
Meät nhoïc, höôùng song thoï.
Phaïm chí xa thaáy Phaät,
Voäi böôùc ñeán, cuùi ñaàu:
Thoân toâi hieän gaàn ñaây,
Xin thöông, löu moät ñeâm.
Saùng mai, cuùng döôøng nhoû,
Roài haõy ñeán thaønh kia.
Phaïm chí, thaân Ta meät,
Ñöôøng xa khoâng theå qua.
Ngöôøi haàu Ta ñi sau.
Haõy ñeán maø hoûi yù.
Vaâng lôøi Phaät daïy theá,
Beøn ñeán choã A-nan:
Xin môøi ñeán thoân toâi,
Saùng mai, aên roài ñi.
A-nan ngaên: thoâi, thoâi.
Trôøi noùng, khoâng ñi ñöôïc.
Ba laàn môøi khoâng toaïi,
Veû buoàn raàu khoâng vui.
Quaùi thay, höõu vi naøy,
Ñoåi dôøi maõi khoâng thoâi,
Nay giöõa caây song thoï,
Döùt Ta, thaân voâ laäu.
Phaät, Bích-chi, Thanh vaên
Heát thaûy ñeàu quy dieät,
Voâ thöôøng khoâng choïn löïa,
Nhö löûa ñoát nuùi röøng.

Baáy giôø, Theá Toân vaøo thaønh Caâu-thi, ñi veà phía Baûn sanh xöù, giöõa

99 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I khu röøng Song thoï cuûa doøng hoï Maït-la1 vaø baûo A-nan: “Ngöôi haõy söûa choã ôû giöõa caây Song thoï cho Ta naèm, ñaàu xaây höôùng Baéc, maët xaây höôùng Taây. Sôû dó nhö theá, vì giaùo phaùp cuûa Ta seõ löu truyeàn laâu daøi ôû phöông Baéc.” A-nan ñaùp: “Vaâng”. Roài doïn choã, cho ñaàu xaây veà phöông Baéc. Roài Theá Toân töï mình laáy y Taêng-giaø-leâ gaáp laøm tö, ñaép leân mình, naèm nghieâng hoâng tay maët nhö sö töû chuùa, hai chaân choàng leân nhau. Luùc ñoù giöõa ñaùm caây Song thoï coù caùc quyû thaàn voán doác loøng tin Phaät, laáy caùc thöù hoa saùi muøa raûi khaép maët ñaát. Phaät baûo A-nan raèng: “Vò thaàn caây Song thoï aáy laáy hoa saùi muøa cuùng döôøng cho Ta nhö theá, chöa phaûi cuùng döôøng Nhö Lai.” A-nan thöa: “Sao môùi laø cuùng döôøng Nhö Lai?” Phaät daïy: “Ngöôøi naøo bieát laõnh thoï vaø thöïc haønh ñuùng Chaùnh phaùp, môùi laø ngöôøi cuùng döôøng Nhö Lai.” Quaùn saùt yù nghóa naøy, Phaät noùi baøi keä: Phaät ôû giöõa Song thoï, Naèm nghieâng, taâm khoâng loaïn. Thaàn caây taâm thanh tònh, Raûi hoa leân treân Phaät. A-nan hoûi Phaät raèng: Theá naøo laø cuùng döôøng? Nghe phaùp vaø thöïc haønh, Cuùng döôøng baèng hoa giaùc. Hoa vaøng nhö baùnh xe, Chöa phaûi cuùng döôøng Phaät. AÁm, giôùi, nhaäp voâ ngaõ, Laø cuùng döôøng baäc nhaát. Luùc ñoù oâng Phaïm-ma-na2 caàm quaït ñöùng haàu quaït tröôùc Phaät, Phaät baûo:

1. Baûn sanh xöù Maït-la song thoï ; No.7 (Ñaïi I tr.199a): Löïc só sanh ñòa sa-la laâm ; Paøli: Kusinaøraø-Upavattana-Mallaønaö antarena yamaka-saølaønaö, Kusinaøraø, sinh ñòa cuûa Malla, giöõa nhöõng caây Song thoï. 2. Phaïm-ma-na , No.7: Öu-baø-ma-na ; Paøli: Upavaøòa.

“Ngöôi haõy traùnh ra, chôù ñöùng ôû tröôùc Ta.” A-nan nghe vaäy thaàm laëng suy nghó: “Phaïm-ma-na thöôøng haàu haï Phaät, cung caáp moïi söï caàn thieát, toân kính Nhö Lai khoâng heà chaùn naûn. Nay vaøo ngaøy cuoái cuøng, leõ ñeå cho oâng chaêm soùc, chöù sao Phaät laïi ñuoåi ñi, laø coù yù gì?” Roài A-nan söûa laïi y phuïc, ñeán tröôùc Phaät, baïch raèng: “Phaïm-ma-na thöôøng haàu haï Phaät, cung caáp moïi söï caàn thieát, toân kính Nhö Lai khoâng heà chaùn naûn. Nay vaøo ngaøy cuoái cuøng, leõ ñeå cho oâng xem soùc, chöù sao Phaät laïi ñuoåi ñi, laø coù yù gì?” Phaät noùi: “Phía ngoaøi thaønh Caâu-thi naøy möôøi hai do-tuaàn, thaûy ñeàu laø choã3 caùc vò Ñaïi Thieân thaàn, chaät ních khoâng coù khoaûng troáng. Hoï ñeàu than phieàn: ‘Vò Tyø-kheo naøy sao ñöùng choaùn tröôùc Phaät. Nay giôø phuùt cuoái cuøng Phaät saép vaøo Nieát-baøn, chuùng ta caùc thaàn muoán ñeán chieâm baùi moät laàn, maø vò Tyø-kheo ñoù vôùi oai ñöùc lôùn lao, aùnh saùng choùi che khoâng cho chuùng ta ñöôïc gaàn Phaät ñeå leã baùi cuùng döôøng.’ Naøy A-nan, vì theá maø Ta baûo traùnh ra.” A-nan baïch Phaät: “Chaúng hay vò Tyø-kheo ñoù xöa kia chöùa phuùc ñöùc gì, tu haïnh nghieäp gì maø nay coù oai ñöùc nhö theá?” Phaät daïy: “Vaøo kieáp thöù chín möôi moát trong ñôøi quaù khöù, coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Tyø-baø-thi. Vò Tyø-kheo ñoù, luùc aáy ñem taâm hoan hyû caàm caây ñuoác coû soi saùng vaøo ngoâi thaùp cuûa Phaät, nhôø ñoù nay oâng ñöôïc coù oai quang chieáu suoát caû hai möôi taùm taàng trôøi, aùnh saùng cuûa chö Thieân thaàn khoâng theå saùnh kòp”. Roài thì, A-nan rôøi khoûi choã ngoài, tròch aùo baøy vai höõu, quyø xuoáng, chaép tay baïch

Phaät: “Xin Phaät chôù dieät ñoä taïi choã ñaát hoang vu trong thaønh chaät heïp thoâ laäu naøy. Vì sao? Hieän coù caùc nöôùc lôùn nhö Chieâm-baø, nöôùc Tyø-xaù- ly, thaønh Vöông xaù, nöôùc Baït-kyø, nöôùc Xaù-veä, nöôùc Ca-tyø-la-veä, nöôùc Ba-la-naïi. ÔÛ ñoù nhaân daân ñoâng ñuùc, nhieàu ngöôøi tín moä Phaät phaùp. Phaät dieät ñoä taïi caùc choã ñoù, aét nhieàu ngöôøi cung kính, cuùng döôøng xaù- lôïi.” Phaät daïy: “Thoâi, ñuû roài, chôù coù nhaän xeùt nhö theá. Chôù cho nôi

3. Nguyeân vaên: cö traïch , nghóa ñen laø nhaø ôû, coù leõ khoâng chính xaùc.

101 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I naøy laø bæ laäu. Vì sao theá? Khi xöa taïi nöôùc naøy, coù vò vua teân Ñaïi Thieän Kieán4 vaø thaønh naøy luùc ñoù teân laø Caâu-xaù-baø-ñeà5. Ñoâ thaønh cuûa vua daøi boán traêm taùm möôi daëm, roäng hai traêm taùm möôi daëm. Baáy giôø ñöôïc muøa luùa reû, nhaân daân phoàn thònh. Thaønh naøy coù baûy lôùp, bao quanh cuõng coù baûy lôùp lan can, chaïm troå vaên veû, linh baùu treo xen. Moùng thaønh beà saâu ba nhaãn, leân cao möôøi hai nhaãn. Laâu ñaøi treân thaønh cao möôøi nhaãn. Voøng coät ba nhaãn. Thaønh vaøng thì cöûa baïc, thaønh baïc thì cöûa vaøng, thaønh löu ly thì cöûa thuûy tinh, thaønh thuûy tinh thì cöûa löu ly. Quanh thaønh trang nghieâm baèng töù baûo, xen keõ lan can baèng töù baûo. Laàu vaøng thì treo linh baïc, laàu baïc thì treo linh vaøng. Coù haøo baûy lôùp, moïc ñaày hoa sen xanh, vaøng, ñoû, traéng. Ñaùy haøo toaøn laùt baèng caùt vaøng. Hai beân bôø haøo coù nhieàu caây Ña-laân6. Caây vaøng thì laù hoa traùi baïc. Caây baïc thì laù hoa traùi vaøng. Caây thuûy tinh thì hoa traùi löu ly. Caây löu ly thì hoa traùi thuûy tinh. Giöõa ñaùm caây Ña-laân coù ao taém. Doøng nöôùc saâu, trong, thanh khieát khoâng dô. Hai beân bôø ao laùt baèêng gaïch töù baûo. Thang baèng vaøng thì baäc thang baèng baïc. Thang baïc thì baäc baèng vaøng. Theàm caáp baèng löu ly thì baäc theàm baèng thuûy tinh. Theàm caáp baèng thuûy tinh thì löu ly laøm baäc. Chung quanh, lan can vaây boïc lieân tieáp nhau. Trong thaønh aáy nôi naøo cuõng sanh caây Ña- laân. Caây vaøng thì laù hoa traùi baïc. Caây baïc thì laù hoa traùi vaøng. Caây thuûy tinh thì hoa traùi löu ly. Caây löu ly thì hoa traùi thuûy tinh. Khoaûng giöõa caùc caây coù caùc ao baèng töù baûo, sanh boán loaïi hoa. Ñöôøng xaù ngay ngaén, haøng nguõ töông ñöông. Gioù thoåi, hoa rôi laù bay hai beân ñöôøng. Gioù nheï thoåi qua caùc caây baùu, phaùt ra aâm thanh dòu daøng nhö thieân nhaïc. Ngöôøi trong nöôùc, trai gaùi lôùn nhoû, daïo chôi vui veû giöõa caùc caây. Nöôùc aáy thöôøng coù möôøi loaïi aâm thanh: Tieáng voû soø, tieáng troáng, tieáng ba la, tieáng ca, tieáng muùa, tieáng thoåi, tieáng voi, tieáng ngöïa, tieáng xe coä, tieáng aåm thöïc, tieáng cöôøi ñuøa. “Vua Ñaïi Thieän Kieán coù ñuû baûy baùu. Vua cuõng coù ñuû boán ñöùc. Baûy baùu laø: baùnh xe vaøng baùu, voi traéng baùu, ngöïa xanh baùu, thaàn chaâu baùu, ngoïc nöõ baùu, cö só baùu vaø quaân binh baùu. “Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu baùnh xe vaøng baùu nhö theá naøo?

4.
Ñaïi Thieän Kieán ; Paøli: Mahaøsudassana.
5.
Caâu-xaù-baø- ñeà , hoaëc phieân aâm Cöu-thi-baø-ñeá , Cöu-di-vieät

, Caâu-na-vieät ; Paøli: Kusaøvati.

6.

Ña laân ; Paøli: Taøla, loaïi caây cao, laù duøng cheùp saùch.

“Thöôøng vaøo ngaøy raèm traêng troøn, vua taém goäi nöôùc höông, leân ngoài taïi baûo ñieän, coù theå nöõ bao quanh, töï nhieân coù baùnh xe baùu hieän ra tröôùc maët; vaønh xe coù ngaøn caêm saùng choùi, do thôï trôøi laøm chôù khoâng phaûi ñôøi coù ñöôïc. Baùnh xe toaøn baèng chaân kim, ñöôøng kính baèng moät tröôïng tö. Khi aáy vua Ñaïi Thieän Kieán thaàm nghó: ‘Ta töøng nghe caùc baäc tieân tuùc kyø cöïu noùi: neáu vua Quaùn ñaûnh doøng Saùt-lî, ñeán ngaøy raèm traêng troøn, taém goäi nöôùc höông, leân ngoài taïi baûo ñieän, coù theå nöõ bao quanh, thôøi töï nhieân coù baùnh xe vaøng hieän ñeán tröôùc maët, baùnh xe coù ngaøn caêm, aùnh saùng röïc rôõ, laø taùc phaåm cuûa thôï nhaø trôøi chöù khoâng phaûi do con ngöôøi laøm, ñöôïc laøm thaønh baèng vaøng thaät, ñöôøng kính tröôïng tö, khi ñoù ñöôïc goïi laø Chuyeån luaân thaùnh vöông. Nay coù baùnh xe baùu aáy hieän ñeán haù khoâng laø ñaây chaêng? Ta haõy thöû coi xe ñoù theá naøo?’ “Vua Ñaïi Thieän Kieán lieàn trieäu boán thöù binh, höôùng veà phía baùnh xe vaøng, tròch aùo baøy vai phaûi, ñaàu goái phaûi quyø saùt ñaát, roài laáy tay phaûi voã leân baùnh xe vaø noùi: ‘Ngöôi haõy theo ñuùng pheùp maø vaän chuyeån veà phöông Ñoâng, chôù traùi leä thöôøng.’ Baùnh xe lieàn chuyeån veàà phöông Ñoâng. Vua beøn daãn boán chuûng quaân binh ñi theo baùnh xe vaøng, tröôùc baùnh xe vaøng coù boán vò thaàn daãn ñöôøng. Ñeán choã xe vaøng ngöøng thì vua cuõng döøng xe. Baááy giôø, caùc tieåu quoác phöông Ñoâng thaáy ñaïi vöông ñeán, hoï ñem baùt vaøng ñöïng luùa baïc, baùt baïc ñöïng luùa vaøng ñeán tröôùc vua, cuùi ñaàu taâu raèng: ‘Ñaïi vöông ñeán, thaät laønh thay! Nay phöông Ñoâng naøy ñaát ruoäng phì nhieâu, nhaân daân sung tuùc, chí taùnh nhaân hoøa, töø hieáu trung thuaän. Cuùi mong Thaùnh vöông laáy chaùnh phaùp trò hoùa choán naøy, chuùng toâi xin cung caáp haàu haï, vaâng chòu moïi vieäc caàn duøng.’ Vua Ñaïi Thieän Kieán noùi vôùi caùc tieåu vöông: ‘Thoâi thoâi chö hieàn! Theá laø caùc ngöôi ñaõ cuùng döôøng ta roài ñoù. Caùc ngöôi neân laáy chaùnh phaùp maø trò daân, chôù laøm cho thieân leäch, khoâng ñeå cho quoác noäi coù haønh vi phi phaùp. Ñoù töùc laø ta trò hoùa.’ Caùc tieåu vöông vaâng leänh. Hoï lieàn theo vua ñi tuaàn khaép nöôùc, ñeán taän meù bieån Ñoâng môùi trôû veà. “Vua laàn löôït ñi veà phöông Nam, roài phöông Taây, phöông Baéc. Heã baùnh xe vaøng ñeán ôû ñaâu thì caùc quoác vöông ñeàu ñeán coáng hieán nhö caùc tieåu quoác phöông Ñoâng vaäy. “Baáy giôø, vua Ñaïi Thieän Kieán sau khi ñaõ theo baùnh xe vaøng ñi khaép boán bieån, ñem chaùnh ñaïo khai hoùa, an uûi daân chuùng xong trôû veà thaønh Caâu-xaù-baø-ñeà cuûa boån quoác, thì baùnh xe vaøng döøng laïi treân khoâng trung ngay cöûa cung ñieän. Vua Ñaïi Thieän Kieán vui möøng phaán

103 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I khôûi noùi: ‘Baùnh xe vaøng baùu naøy thaät laø ñieàm toát cuûa ta. Nay ta chính thaät laø Chuyeån luaân thaùnh vöông.’ Ñoù laø söï thaønh töïu baùnh xe vaøng baùu. “Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu voi traéng baùu nhö theá naøo? “Luùc baáy giôø, vaøo buoåi saùng sôùm, vua Ñaïi Thieän Kieán ñang ngoài treân chaùnh ñieän, töï nhieân voi baùu hoát nhieân xuaát hieän tröôùc

maët. Loâng noù thuaàn traéng. Baûy choã ñaày ñaën. Coù theå bay ñöôïc. Ñaàu noù taïp saéc. Saùu ngaø thon nhoïn, xen caån baèêng vaøng roøng. Sau khi nhìn thaáy, vua töï nghó: 'Con voi naøy khoân. Neáu kheùo huaán luyeän, coù theå cöôõi.' Beøn sai huaán luyeän thöû. Taäp caùc khaû naêng ñeàu ñuû. Khi aáy vua Ñaïi Thieän Kieán muoán töï mình thöû voi, beøn cöôõi leân, roài vaøo luùc saùng sôùm, ra khoûi thaønh, chu du khaép boán bieån. Ñeán giôø côm thì ñaõ veà tôùi. Thaáy theá, vua Thieän Kieán phaán khôûi noùi: 'Con voi traéng baùu naøy thaät söï laø ñieàm laønh cho ta. Nay ta thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông'. Ñoù laø söï thaønh töïu voi traéng baùu. "Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu ngöïa baùu nhö theá naøo? "Baáy giôø, vaøo luùc saùng sôùm, vua Ñaïi Thieän Kieán ñang ngoài treân chaùnh ñieän, töï nhieân ngöïa baùu hoát nhieân xuaát hieän tröôùc maét. Loâng noù maøu xanh, bôøm ñoû. Ñuoâi, ñaàu vaø coå, nhö voi. Noù coù khaû naêng bay. Khi aáy vua Thieän Kieán töï nghó: 'Con ngöïa naøy khoân. Neáu huaán luyeän kyõ, coù theå cöôõi.' Roài vua sai huaán luyeän thöû, taäp ñuû caùc khaû naêng. Khi vua Thieän Kieán muoán töï mình thí nghieäm ngöïa baùu, beøn cöôõi leân, vaøo luùc saùng sôùm, ra khoûi thaønh, chu du boán bieån. Ñeán giôø aên thì ñaõ veà tôùi. Vua Thieän Kieán phaán khôûi noùi: 'Con ngöïa baùu maøu xanh naøy thaät söï laø ñieàm laønh cho ta. Ta nay thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông, ñoù laø söï thaønh töïu ngöïa traéng baùu. "Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu thaàn chaâu baùu nhö theá naøo? "Baáy giôø, vaøo luùc saùng sôùm, vua Ñaïi Thieän Kieán ñang ngoài treân chaùnh ñieän, töï nhieân thaàn chaâu baùu hoát nhieân xuaát hieän tröôùc maét. Maøu saéc tinh chaát, trong suoát, khoâng coù tyø veát. Thaáy roài, vua noùi: 'Haït chaâu naøy ñeïp quaù. AÙnh saùng cuûa noù coù theå roïi saùng caû noäi cung.' Roài vua muoán thöû haït chaâu aáy, beøn goïi boán chuûng quaân binh vaøo, ñaët baûo chaâu naøy ôû treân traøng phan. Vaøo luùc nöûa ñeâm trôøi toái, mang noù ra ngoaøi thaønh. AÙnh saùng cuûa haït chaâu naøy roïi saùng taát caû quaân binh, chaúng khaùc gì ban ngaøy. ÔÛ voøng ngoaøi quaân binh, noù laïi chieáu saùng caû moät do-tuaàn. Ngöôøi trong thaønh ñeàu thöùc daäy laøm vieäc, vì cho laø ban ngaøy. Vua Ñaïi

Thieän Kieán phaán khôûi noùi: 'Nay haït thaàn chaâu baùu naøy thaät söï laø ñieàm laønh cho ta. Ta nay thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông, ñoù laø söï thaønh töïu thaàn chaâu baùu. "Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu ngoïc nöõ baùu nhö theá naøo? "Khi aáy ngoïc nöõ baùu hoát nhieân xuaát hieän. Nhan saéc thung dung, dieän maïo ñoan chaùnh, khoâng cao, khoâng thaáp, khoâng thoâ, khoâng teá, khoâng ñen, khoâng traéng, khoâng cöông, khoâng nhu; ñoâng thì thaân aám; heø thì thaân maùt; caùc loã chaân loâng treân khaép thaân theå toaùt ra muøi höông Chieân-ñaøn; mieäng thôû ra höông hoa Öu-baùt-la; noùi naêng dòu daøng; cöû ñoäng khoan thai; ñöùng daäy tröôùc, ngoài xuoáng sau, khoâng heà maát nghi taéc. Vua Thieän Kieán luùc baáy giôø thanh tònh khoâng nhieãm tröôùc. Taâm khoâng heà coù chuùt yù nieäm gì, huoáng hoà gaàn guõi. Baáy giôø vua Thieän Kieán phaán khôûi noùi: 'Ngoïc nöõ naøy thaät laø ñieàm laønh cuûa ta. Ta nay thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông.' Ñoù laø söï thaønh töïu veà ngoïc nöõ baùu. "Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu cö só baùu nhö theá naøo? "Khi aáy cö só tröôïng phu hoát nhieân töï xuaát hieän.

Kho baùu töï nhieân coù. Taøi saûn voâ löôïng. Cö só coù tuùc phöôùc neân con maét coù theå nhìn suoát thaáy moû baùu döôùi loøng ñaát. Vaät höõu chuû hay voâ chuû, ñeàu nhìn maø bieát heát. Neáu coù chuû, oâng coù theå gìn giöõ hoä. Neáu voâ chuû, oâng thu laáy ñem hieán cho vua duøng. Cö só baùu ñi ñeán taâu vua: 'Ñaïi vöông, coù vaät coáng hieán, vua ñöøng lo buoàn. Toâi coù theå töï giaûi quyeát.' Baáy giôø, vua Ñaïi Thieän Kieán muoán thöû cö só baùu, beøn ra leänh chuaån bò thuyeàn ñeå du hí. Vua baûo cö só: 'Ta caàn vaøng. Ngöôi haõy kieám nhanh cho ta.' Cö só taâu: 'Ñaïi vöông, xin haõy chôø giaây laùt. Ñôïi leân bôø ñaõ.' Vua tìm caùch thuùc hoái: 'Ta döøng ñaây. Ñang caàn duøng. Ngöôi ñem ñeán ngay!' Khi aáy cö só bò vua ra leänh nghieâm, beøn quyø ngay treân thuyeàn, duøng tay phaûi thoïc vaøo trong nöôùc. Bình baùu töø trong nöôùc cuøng leân theo tay. Nhö con saâu leo caây, cuõng nhö theá, vôùi cö só baùu, baûo vaät töø trong nöôùc duyeân theo tay maø xuaát hieän ñaày thuyeàn. Roài oâng taâu vua: 'Vöøa roài Ñaïi vöông noùi caàn baùu. Nhöng caàn bao nhieâu?' Vua Thieän Kieán noùi vôùi cö só: 'Thoâi, ñuû roài. Ta khoâng caàn duøng gì. Chæ laø ñeå thöû nhau maø thoâi. Ngöôi nay nhö theá laø ñaõ coáng hieán cho ta roài ñoù.' Cö só kia nghe vua noùi nhö vaäy lieàn neùm traû baûo vaät xuoáng nöôùc. Vua Thieän Kieán phaán khôûi noùi: 'Cö só baùu naøy thaät söï laø ñieàm laønh cho ta. Ta nay thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông.' Ñoù laø thaønh töïu cö só baùu. "Vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu chuû binh baùu nhö theá naøo?

105 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I "Khi aáy chuû binh baùu hoát nhieân xuaát hieän, trí möu, huøng maõnh, thao löôïc, quyeát ñoaùn. Roài chuû binh ñi ñeán choã vua, taâu: 'Ñaïi vöông, neáu coù choã caàn chinh phaït, xin ñöøng lo laéng. Toâi coù theå töï mình giaûi quyeát.' Vua Thieän Kieán luùc aáy muoán thöû chuû binh baùu, lieàn cho taäp hoïp boán chuûng binh vaø noùi vôùi chuû binh raèng: 'Ngöôi nay duïng binh, chöa taäp hoïp haõy taäp hoïp; ñaõ taäp hoïp haõy giaûi taùn; chöa nghieâm haõy nghieâm; ñaõ nghieâm haõy cho buoâng loûng; chöa ñi haõy baûo ñi; ñaõ ñi haõy baûo döøng.' Chuû binh baùu nghe vua noùi xong, lieàn ñieàu khieån boán chuûng quaân khieán cho chöa taäp hoïp thì taäp hoïp; ñaõ taäp hoïp thì giaûi taùn; chöa nghieâm thì nghieâm chænh; ñaõ nghieâm chænh thì cho buoâng loûng; chöa ñi, baûo ñi; ñaõ ñi, baûo döøng. Vua Thieän Kieán luùc aáy phaán khôûi noùi: 'Chuû binh baùu naøy thaät söï laø ñieàm laønh cho ta. Ta nay thaät söï laø Chuyeån luaân thaùnh vöông.' Ñoù laø chuû binh baùu. "Naøy A-nan, ñoù laø vua Ñaïi Thieän Kieán thaønh töïu baûy baùu. "Theá naøo laø boán thaàn ñöùc? Moät laø soáng laâu, khoâng yeåu, khoâng ai saùnh baèng. Hai laø thaân theå cöôøng traùng, khoâng beänh hoaïn, khoâng ai saùnh baèng. Ba laø nhan maïo ñoan chaùnh, khoâng ai saùnh baèng. Boán laø kho baùu traøn ñaày, khoâng ai saùnh baèng. "Ñoù laø Chuyeån luaân thaùnh vöông thaønh töïu baûy baùu vaø boán thaàn ñöùc. "A-nan, moät thôøi gian laâu vua Thieän Kieán môùi baûo ñaùnh xe xuaát du haäu vieân. Vua baûo ngöôøi ñaùnh xe: 'Ngöôi ñaùnh xe ñi thong thaû. Vì sao vaäy? Ta muoán xem xeùt kyõ nhaân daân coù ñöôïc an laïc, khoâng hoaïn naïn xaûy ra chaêng.' Luùc baáy giôø, nhaân daân trong nöôùc ñi ñöôøng maø gaëp, lieàn noùi vôùi keû ñaùnh xe: 'Ngöôi haõy cho ñi chaäm. Toâi muoán ngaém roõ uy nhan cuûa Thaùnh vöông.' Naøy A-nan, khi aáy

vua Thieän Kieán voã veà trìu meán nhaân daân nhö cha yeâu con. Quoác daân kính moä vua nhö con kính cha. Coù gì quyù hieám hoï ñem daâng vua: 'Cuùi xin ñöùc vua naïp thoï, tuøy yù söû duïng.' Vua baûo: 'Thoâi ñuû roài, caùc khanh. Ta coù ñuû taøi baûo caàn duøng roài. Caùc khanh haõy caát laáy maø duøng." "Vaøo luùc khaùc vua nghó: 'Ta muoán taïo taùc cung quaùn.' Khi vöøa coù yù nghó ñoù thì ngöôøi trong nöôùc ñeán choã vua, taâu: 'Toâi xin xaây döïng cung ñieän cho vua.' Vua baûo: 'Ta cho nhö vaäy laø ñaõ ñöôïc caùc ngöôi cuùng döôøng roài. Ta saün coù taøi baûo ñeå lo lieäu.' Quoác daân laëp laïi thænh caàu: 'Chuùng toâi xin

xaây döïng cung ñieän cho vua.' Vua baûo: 'Tuøy yù caùc ngöôi muoán'. Quoác daân ñöôïc leänh, lieàn ñem taùm möôi boán ngaøn chieác xe chôû vaøng ñeán thaønh Caâu- xaù-baø ñeå taïo laäp Chaùnh phaùp ñieän7. Khi aáy vò Thieân thaàn thôï kheùo ôû trôøi Ñao-lôïi töï nghó: 'Chæ coù ta môùi coù khaû naêng xaây döïng Chaùnh phaùp ñieän cho vua Ñaïi Thieän Kieán.' "Naøy A-nan, khi aáy Thieân thaàn kheùo xaây döïng Chaùnh phaùp ñieän daøi saùu möôi daëm, roäng ba möôi daëm, ñöôïc trang söùc baèng töù baûo. Maët neàn baèng phaúng. Theàm ñöôïc laùt baûy lôùp gaïch baùu. Phaùp ñieän coù taùm muoân ngaøn caây coät. Thaân coät baèng vaøng thì choùp coät baèng baïc. Thaân coät baïc thì choùp coät vaøng. Baèng löu ly vaø thuûy tinh cuõng vaäy. Bao quanh ñieän laø boán lôùp lan can, ñeàu ñöôïc laøm baèng töù baûo. Laïi coù boán theàm caáp cuõng baèng töù baûo. Treân phaùp ñieän aáy coù taùm vaïn boán ngaøn laàu baùu. Laàu baèng vaøng thì caùc cöûa soå baèng baïc. Laàu baèng baïc, cöûa soå baèng vaøng. Baèng thuûy tinh vaø löu ly cuõng vaäy. Laàu vaøng thì giöôøng baïc. Laàu baïc, giöôøng vaøng. Chaên ñeäm meàm maïi ñöôïc deät baèng kim luõ traûi treân giöôøng. Baèng thuûy tinh vaø löu ly cuõng vaäy. AÙnh saùng cuûa cung ñieän choùi loïi laøm hoa maét moïi ngöôøi, nhö maët trôøi luùc cöïc saùng khoâng ai coù theå nhìn ñöôïc. "Baáy giôø, vua Thieän Kieán phaùt sanh yù nghó: 'Nay ôû hai beân ñieän, ta haõy laäp nhieàu ao vaø vöôøn caây Ña-laân.' Vua beøn cho laäp vöôøn. Ngang doïc moät do-tuaàn. Vua laïi nghó: 'ÔÛ tröôùc phaùp ñieän ta haõy laäp moät ao phaùp. Beøn cho xaây ao phaùp, ngang doïc moät do-tuaàn. Nöôùc ao trong laéng, tinh khieát, khoâng bôïn dô. Ñaùy ao laùt baèng gaïch töù baûo. Bao quanh ao laø lan can, ñeàu laøm baèng boán thöù baùu: hoaøng kim, baïch ngaân, thuûy tinh vaø löu ly. Nöôùc trong ao, moïc xen laãn caùc thöù hoa nhö Öu-baùt-la, Ba-ñaàu-ma, Caâu-vaät-ñaàu, Phaân-ñaø-lî. Hoa toûa ra höông thôm söïc nöùc khaép nôi. Khoaûng ñaát ôû boán maët ao moïc caùc thöù hoa nhö A-heâ-vaät-ña, Chieâm-baëc, Ba-la-la, Tu-maïn-ñaø, Baø-sö-ca, Ñaøn-cu-ma-leâ. Vua sai ngöôøi troâng coi ao. Nhöõng ai ñi ngang qua, daãn xuoáng ao taém, maùt meû vui ñuøa tuøy yù thích. Caàn nöôùc töông thì cho nöôùc töông. Caàn thöùc aên thì cho thöùc aên. Y phuïc, höông hoa, xe ngöïa, taøi baûo caùc thöù, ñeàu khoâng ñeå nghòch yù ngöôøi. "A-nan, baáy giôø vua Thieän Kieán coù taùm vaïn boán ngaøn voi, trang

7. Phaùp ñieän, hay Chaùnh phaùp ñieän , Thieän phaùp ñöôøng ; Paøli: Sudhamma-sabhaø, hoäi tröôøng Chaùnh phaùp.

107 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I söùc baèng vaøng baïc, tua daûi baèng baûo chaâu, teà töôïng vöông8 laø baäc nhaát. Coù taùm vaïn boán ngaøn ngöïa, trang söùc baèng vaøng baïc, tua daûi baèng baûo chaâu, löïïc maõ vöông laø baäc nhaát. Coù taùm vaïn boán ngaøn coã xe, loùt baèng da sö töû, trang nghieâm baèng töù baûo, kim luaân baûo laø baäc nhaát. Coù taùm muoân boán ngaøn haït chaâu, thaàn chaâu baûo laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn ngoïc nöõ, ngoïc nöõ baùu laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn cö só, cö só baùu laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn Saùt-lî, chuû binh baùu laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn thaønh, Caâu-thi-baø-ñeà laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn cung ñieän, Chaùnh phaùp ñieän laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn laàu, Ñaïi chaùnh laàu laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn giöôøng, thaûy ñeàu baèng caùc thöù baùu hoaøng kim, baïch ngaân; beân treân giöôøng traûi neäm loâng, chaên loâng caùc thöù9. Taùm vaïn boán ngaøn öùc aùo baèng caùc thöù vaûi nhö sô-ma, ca-thi, kieáp-ba10 laø baäc nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn thöùc aên, moãi ngaøy doïn moãi moùn khaùc nhau. “A-nan, baáy giôø, vaøo buoåi saùng sôùm, vua Thieän Kieán cöôõi teà töôïng vöông, cuøng vôùi taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, ra khoûi thaønh Caâu- thi, xem xeùt thieân haï, ñi khaép boán bieån. Trong khoaûng choác laùt, trôû veà thaønh aên côm. Roài cöôõi löïc maõ baûo, cuøng vôùi taùm vaïn boán ngaøn ngöïa, vaøo buoåi saùng sôùm, ra khoûi thaønh xuaát du, xem xeùt thieân haï, ñi khaép boán bieån. Trong choác laùt, trôû veà thaønh aên côm. Cöôõi xe kim luaân, löïïc maõ baûo keùo, cuøng vôùi taùm vaïn boán ngaøn coã xe, vaøo buoåi saùng sôùm xuaát du, xem xeùt thieân haï, ñi khaép boán bieån. Trong choác laùt trôû veà thaønh aên côm. Cuøng vôùi taùm vaïn boán ngaøn minh chaâu, duøng thaàn chaâu baûo soi saùng noäi cung. Ngaøy ñeâm luoân luoân saùng. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn ngoïc nöõ, ngoïc nöõõ baûo khoân ngoan, kheùo leùo, haàu haï phuïc thò hai beân. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn cö só, moïi thöù nhu yeáu ñeàu giao cho cö só baùu lo. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn Saùt-lî, neáu coù chinh phaït, giao cho chuû binh baùu. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn thaønh, thuû ñoâ truï sôû thöôøng tröïc ôû Caâu-thi thaønh. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn cung ñieän, vua thöôøng ngöï ôû Chaùnh phaùp ñieän. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn laàu, choã vua thöôøng nghæ laø Ñaïi chaùnh laàu. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn choã ngoài, vua thöôøng ngoài treân toøa pha leâ, vì ñeå an thieàn. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn öùc y, trang söùc baèng

8.

Teà , TNM .

9.

Haùn: cuø luõ saùp ñaéng uyeån dieân .

10.

Sô-ma ; Paøli: khoma; ca-thi ; Paøli: kaøsika; kieáp-ba ; Paøli: kappaøsika.

thöôïng dieäu baûo, tuøy yù maø maëc ñeå che ngöôøi cho khoûi hoå theïn. Vôùi taùm vaïn boán ngaøn thöùc aên, vua thöôøng aên thöùc aên töï nhieân. Vì laø tri tuùc. “Khi

taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi hieän ñeán, chuùng daøy xeùo, daãm ñaïp, laøm haïi cheát chuùng sanh khoâng keå xieát. Vua beøn töï nghó: 'Ñaùm voi naøy laøm thöông toån chuùng sanh quaù nhieàu. Töø nay veà sau, cöù moät traêm naêm môùi cho hieän moät con voi. Laàn löôït nhö vaäy cho ñeán heát voøng thì quay trôû laïi'."

109 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.